

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

384

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם"

מסירות נפש מול תרבות יון

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו, הכל בחיזוק שלא יחטא. שנאמר: "וְחָנוּט הַמְּשָׁלֵשׁ לֹא בְמַהְרָה יִנָּתֵק" (קהלת' ד יב). ואומר: "חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם" (תהלים' לד ח) (מנחות' מג). ופירש רש"י: "סביב ליראיו" העושים מצוות. "ויחלצם" מחטא. ע"ז שהיהודי דבוק במצוות תפילין וציצית ובפסיעה הראשונה אל תוך ביתו, פוגע במזוזה, המזכירה אותו מאחדות הבורא, היה בטוח שלא יחטא. כל זה הספיק מקודם, כאשר היו האומות שקועות בעבירות חמורות, כמו; עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים. אבל כשגברה המינות בעולם, ע"י מלכות יון, כבר לא היה די בשמירה זו, משום דמינות יותר גרוע. כמ"ש בגמ' ונפסק להלכה; 'שאני מינות דמשכא, דאתי למימשך בתרייהו' (ע"ז' כז). יותר עלול להימשך אחרי המינות, מאחרי ע"ז. ומשנמשך אחריה, אין רפואה למכתו. כמ"ש: "פֶּלַעַף בְּאֵיָהּ לֹא יִשְׁבֹּן" (משלי' ב יט).

ע"כ תקנו חכמינו מצות 'נר חנוכה'. וקבעו משמאל, מול המזוזה, כדי שתהא מזוזה לימין ונר חנוכה משמאל. ומוסיף המאירי; שכאשר בעל הבית נכנס באמצע, עטור תפילין ולבוש בטלית, אז ע"י כל המצוות האלה ישתמר מן החטא. שנר חנוכה, כחו יפה להשבית את דעת היונים, לבל תראה ולבל תמצא טעותם בלב שום יהודי. מי פתי לשים בבשר זרועו, אחרי אשר

המשך בעמ' 2 <<<

פרס נחשבת לברכה, רק בזה שנבנה בית המקדש על ידה. אולם מלכות יון, ירשה את היופי החיצוני לבד, ללא שום זיקה לאלקי שם. אדרבה, כל עצמם לא באו אלא להוכיח, שהיופי החיצוני הוא התכלית בפני עצמו, יופי של גוף האדם ושל הטבע כולו קדמה אותם, התמסרו למיני ספורט כשהם ערומים כדי לפתח את הגוף ולאמנות, לחקות את יופי הטבע.

עסקו במדעי הטבע וסגדו לכחות השונים שהבחינו בעולם. לא היו מוכנים להתעמק יותר מזה, כדי לעמוד על אחדות הבריאה. אלא הסתפקו באמונה של ריבוי אלהיות, שאפשרה להם לחיות ללא מעצורים, ככל העולה על רוחם, בלי להרגיש הצורך לתת דין וחשבון על מעשיהם. ולא עוד, אלא שבעסקם בפילוסופיה, הגבירו את המינות בעולם, בנסותם להפריד את יסודות האמונה. ובמיוחד היוני הבליעל אריסטו, כמו שכינהו הרמב"ן ז"ל.

והנה, תרבות יון עשתה שמות גם בין בני עמנו. ורבים מהעשירים ומקורבים למלכות, נעשו מתיונים. ודבר זה, היה סכנה להמשך קיומה של אמונת ישראל, עד שלחץ הגזירות של היונים, הביא להתקוממות החשמונאים, שקנאו קנאה גדולה לקדושת ה'. הם גרשו את היונים. ודכאו את המתיונים. והחזירו העטרה ליושנה. אולם הבחינו חכמי ישראל שבאותו דור, הצורך להגביר את השמירה, נגד הנגע של תרבות יון, שפשתה מאז ועד עתה בכל העולם.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: "כל

'אמר רבה נר חנוכה מצוה להניחה בטפה הסמוכה לפתח. והיא מנח ליה משמאל, כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין' (שבת' כב)

כתב המאירי וז"ל; 'נר חנוכה, מצוה להניחה, בטפה הסמוך לפתח ומצד שמאל, כדי שתהא מזוזה בימין הנכנס. שנא' בה: "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹת פִּינְקָה" (דברים' ו ט). וכדבא, דאמר רבא: "דרך ביאתך". וכי עקר אינש כרעיה דימינא עקר ברישא. ותהא מזוזה בימין ונר חנוכה משמאל ויבוא בעל הבית, בתפילין ובטלית מצויצת ביניהם, ככתוב: "חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם" (תהלים' לד ח) עכ"ל.

בביאור הענין; מוכרחים להבין מהותה של תרבות יון, שכה השכה עיניהם של ישראל בשעתה. הנה; יפת, אביהם של היונים נתברך: "יִפְתָּ אֲלֵקִים לְיִפְתָּ" (בראשית' ט כז). אבל בתנאי; "וַיִּשְׁפֹּן בְּאֵהָלַי אִשׁ" (שם'). ופי' חז"ל; שזה נתקיים בכורש, שזכה לבנות את בית שני. (יומא' ט). בני יפת, נתברכו ביופי חיצוני. כמ"ש שם האברבנאל וז"ל; 'ואמנם, בני יפת שמהם באו היונים, מה נאים מעשיהם של אומה זו ומנהגם ואופני הנהגתם ובגבורותיהם. וכולם, יפי תואר ויפי מראה, צחו מחלב, אדמו עצם מפנינים'. ע"כ.

אבל היופי החיצוני, הינו ברכה כשיש בתוכו תוכן וממשות. ולכן לדעת חכמינו ז"ל, הדרה וגאונה של מלכות

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

מעט אנשים, הביסו צבאות אדירים של שרי יון?

או מי יערב לבו, לבכר את הטבע על אמונת אבותינו, אחרי אשר במו עינינו ראינו, איך שפך קטן, דלק שמונה ימים. והופרו כל החוקים של הטבע? הנרות מראים בעליל, שאך שקר נחלו הגוים, הבל ואין בו מועיל. ואחרי אשר נתבטלה דעת המינים והורחקה מגבולנו, מסוגלים אנו להאזו ביסודות תורתנו הקדושה. באחדות הבורא ואמונת יציאת מצרים ותרי"ג מצוות. ע"י המצוות של תפילין יציאת ומזוזה. 'נר חנוכה' מפזר את חשכותו של יון, שעשתה לה כנפים, להכניס ארס בלכות האנושות ולהרחיקם מן האמונה.

אותו המאבק בין האור והחושך, מתנהל בימינו אנו בכל התוקף. אותו הצירוף האומלל, של הדגשת החיצוניות, יחד עם דריסת האמונה ברגל גאווה, שהכניס את העולם בערפל, מימי יון ממשיך להמיט אסון על כל העולם, ע"י הגילויים הרבים בטכנולוגיה. בדורות האחרונות, מתגאים חכמי האומות פי כמה מקודמיהם בחושבם בטעות שאך תבונתם עמדה להם לשלוט על העולם, מעומק התהום עד רום שמים. וכל מה שמתקדמים יותר יותר, משתכנעים, שהעולם בחיצוניותו הוא דבר שלם, בלי שום מטרה פנימית. וככה מוליכים שולל את ההמונים, עד שקצים בחייהם מרוב ריקנות ושעמום. ויורדים פלאים, להדמות לבעלי חיים. **עד שהגיעו למצב של: "נַמְשׁ חֶשֶׁן" (שמות' י כא).** בזמנים טרופים אלה, עלינו להתאזר באור האמונה של נרות חנוכה **כמ"ש: "צדיק בְּאֵמוּנָתוֹ יִחְיֶה"** ('חבוק' ב ד) ובזה נרחיק כל פגע מבתינו. ונזכה לקץ הימין, שבו יתגלה לעין כל, רוחו של משיח. ('המוסר והדעת').

'ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד. כדי להודות ולהלל לשמך הגדול' (מתוך; 'על הניסים')

מידי שנה, חוזר החיוב המוטל גם על העני להדליק נר, למטרה; להודות ולהלל. כי בקיום מצוה זו בימים אלו, יש בכחו של המדליק, לעלות לדרגת מודה ומהלל. לראות בגילוי כבוד ה', גם בתוך חשכת הגלות. ההתבוננות בנס חנוכה, כמטרה של הודיה והלל, מחייבת להתבונן מקודם, במהות הגזירות שקדמו לנס, **הגזירות; 'להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך' (שם).**

על גזירות היונים, מעיר הגה"צ ר' אברהם גרודזינסקי הערה חזקה; לגבי דורו של אחשורוש, נחלקו חכמים

על סיבת הגזירה; **רשב"י אומר: 'מפני שהשתחוו לצלם' (מגילה' יב) בימי נבוכדנצר. ותלמידיו אומרים: 'מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע' (שם).** אמנם, על דור זה של בית שני, לא נמצא בגמ' לא החטא שלהם ולא התשובה שעשו. **ואיתא; דבמקדש שני, 'היו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים' (יומא' ט). ואם נאמר; שהגזירה היתה בשביל אותו חטא, אשר בגללו חרב הבית אח"כ, דהיינו; 'שנאת הינם'. א"כ, למה זכו לנצח את היונים ולחדש את עבודת המקדש? (תורת אברהם' עמ' קכא).**

בספרים כתבו; כשאדם הולך בדרך טובה, ללא קושי בעבודה, אין מצבו דוחק אותו לפתח כחות רדומים שבו. לפיכך; מטילים עליו לפעמים נסיונות, הגורמים לו, שיהיה חייב להיאבק בהם. וע"ז, הוא מפתח את הכחות הרדומים, שלא הכירם בעצמו. גם מצבן של ישראל בימי בית שני, היה ללא נסיונות של חטא. ולכן, כדי לפתח את כחות המסירות נפש שבהם, הטיל עליהם הקב"ה, עולה של מלכות יון שממנה השיגו קיום המצוה של מסירות נפש לשמים. כמ"ש הרמב"ם, אודות מלחמת הרשות, שתוכנה, הוספת חלקים לארץ ישראל. ותכליתה, ריבוי כבוד ה' בארץ. **ויודע, שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה. וישים נפשו בכפו. ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו... וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד. ותהיה כוונתו, לקדש את השם בלבד. מובטח לו, שלא ימצא נזק ולא תגיעהו רעה' (מלכים' ז טז).**

המתבונן ישתומם, כי למען מטרה זו, לפתח את הכח של מסירות נפש שהיה חסר להם, קיבלה הסיטרא אחרא שליטה עצומה כזו, להעביר על הדת, להיכנס לבית המקדש ולטמאו. שליטה כזו, שאילולא עמדו עשרת הצדיקים להלחם כנגדו, היה שוטף ח"ו את כל ישראל בטומאתו. ואמנם עמדו עשרת הצדיקים ויצאו להילחם, נגד חיל מאומן של יונים. ואם כי בדרך הטבע הרי יצאו למלחמה, שהכשלו חזוי בה מראש, קיימו **הלכה זו ברמב"ם; 'ולא יירא ולא יפחד' אלא יסמוך על 'מקנה ישקאל מושיעו בַּעַת צָרָה'** ('ירמיה' יד) ויצאו להילחם, כשמקלות וכסאות שבורים בידיהם, לנצח את היונים. לא בכח המקלות, אלא בכח המסירות נפש.

מלחמה זו, הטביעה את רושמה בישראל. ואלפים שנה אחר אותו מעשה, עדין אנו מודים ומהללים. **לא רק על הנס של; 'בימים ההם, אלא גם על; 'בזמן הזה'. ואכן, בכל דור מתחדשות הזדמנויות של מלחמות, שנצחונן תלוי,**

רק בכח המסירת נפש. וסוד הצלחתם של כל אלה שהצליחו וגדלו, הוא כח המסירות נפש כנגד יצרם.

פעמים רבות, עומד האדם, מול נסיון המחייב מסירות נפש. שאם יעמוד בו, הוא מסכן את כל פרנסתו כבודו ומשרתו. **מי שעמד בזמנים אלו בנסיון; 'נָאֵת אָתְּוּ לֹא הִפִּיר נָאֵת בְּנֹו לֹא יָדַע' (דברים' לג ט). וכמ"ש'כ הרמב"ם; 'ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו'. וקיבל על עצמו, כל ההפסדים שיבואו לו עקב עמידתו בנסיון, הוא אשר זכה בסוף וראה כי; 'סוף הכבוד לבוא' (מדרש שמואל' אבות' ו). כל הסכנה לא היתה אלא נסיון, כדי שיוכל להתעלות יותר.**

כמלחמה ביצר הפרטי, כך המלחמה ביצר הכללי. על כל אדם להתכונן למצב, שיורו לו מהשמים לצאת למלחמת מצוה. והוא, יחד עם עוד עשרה אנשים, לא יביטו על כלום ויצאו להתקוטט ואז מובטח שינצחו. **החפץ חיים זצ"ל אומר: "כי כשעלו הבולשביקים ברוסיה, היו מחויבים לצאת ולהלחם כנגדם במקלות והיו מנצחים אותם. כל הצרות שהם גרמו וכל הכפירה שהם מפיצים, לא היו קיימות, אילו היו יוצאים כנגדם והורגים בהם".**

בזמננו, פשטה הנהגה של; "כֶּךְ לְכַב" (דברים' כ ח). חייבים אנו להשריש בדעתנו, כי דרך התורה, תנצח גם היום, כשם שהיא נצחה במשך כל אלפים שנה. מי שנהג על פי התורה ועמד בה בתקיפות, הגינה התורה וסיככה בעדו ולא הרפתה ממנו. בימי חנוכה, מגיע זמן, המסוגל להתחזקות במסירות נפש. למלחמת רשות, שהיא ריבוי כבוד ה'.

ממרן המשגיח זצ"ל ממיר שמעתי: "שיגיע זמן שנצטרך למסור את נפשנו על קדושת השם, בתקופה קצרה אחר דבריו נפלו לדאבון הרבה על קידוש ה' בשואה, מצב זה של מסירות נפש ימשך עד ביאת המשיח. ואנו חייבים להמשיך ולהתכונן לקראת זה ולא לפחד, אלא להיות בטוחים שהקב"ה יעזור לכל המיחלים לו, לפרנס בני תורה המקבלים עליהם עול תורה ומשליכים מעצמם עול הפרנסה, כי כח המסירות נפש מנצח בכל הנסיונות.

הגשמיות שבעולם חדרה לדאבון לב היום גם אצל בני תורה. ואנו עומדים ובוכים. **הרה"ג ר' אליהו וסרמן זצוק"ל הי"ד אמר על המשנה המגלה את כל הצרות שהיו 'בעקבתא דמשיחא' ומסיימת; 'על מי יש לנו להשען? על אבינו שבשמים' (סוטה' ט טו). שגם זו היא אחת מן הצרות של 'עקבתא דמשיחא', שגם במקום שחובה לצאת ולהילחם, יסתפקו באנחה של; 'על מי**

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

יש לנו להשען?!

לאחר מכירת יוסף; "נִיכַד יְהוֹנָה מֵאֵת אֶחָיו" (בראשית' לח א) פירש רש"י; 'ללמד; שהורידהו אחיו מגדולתו. כשראו בצרת אביהם, אמרו: "אתה אמרת למכרו! אילו אמרת להשיבו, היינו שומעים לך"!'. ודוקא מפני שיהודה הצילו מן הבור ואמר למכרו, היתה כנגדו תביעה, למה לא אמר להשיבו?! יהודה חשש מפני; 'תפסת מרובה, לא תפסת' (יומא' פ) ולכן ביקש להצילו הצלה פורתא. ומכל מקום, נשארה עליו תביעה כי כשעומדים בתקיפות, פועלים יותר

ממה שחושבים שיפעלו. ומכאן, שלעתיד יתבעו אותנו, מעט בני תורה שנתורו, מדוע לא תבענו יותר אצל עצמנו. כי בכח מסירות נפש, ניתן להתעלות למדרגות גבוהות, יותר ממה שאנו מדמים שאפשר לנו להגיע. ע"י התחזקות גם במצבים של חלישות וחולי ויציאה למלחמה, יגיע לנו שפע של סיעתא דשמיא. כשם שאנו נוכחים בסיעתא דשמיא, בעצם המצאנו בין כותלי בית המדרש בתקופה זו. אם היינו פועלים אצל עצמנו; להוות סמל של בן תורה, גם בין הרבים.

סמל בעבודה, שבין אדם לחברו. וסמל בעבודה, של בין אדם למקום. ובכל הזדמנות שמזדמנים בחבורה, לא להתבייש מלדבר דברי תוכחה. היינו פועלים הרבה יותר ממה שאנו סבורים לפעול. כשם שהחשמונאים פעלו בכח המסירות נפש, הרבה יותר ממה שהיה נראה שיפעלו וכשם שפך השמן, דלק הרבה יותר ממה שהיה נראה שידלוק. על נס חנוכה, לפעול בנו כח, לפעול בעבודה העצמית ובעבודת הכלל; 'להודות ולהלל לשמך הגדול'. (מערכי לב' עמ' יט). ■

גאולה

"נישלה פרעה ניקרא את יוסף ונריצהו מן הבור" (בראשית' מא יד)

לכל זמן, כשמגיע הזמן המיועד, הן לטוב והן למוטב, אין הקב"ה מתמהמה

אף לרגע אחד יותר על הזמן. מכיון שתם הזמן שיוסף היה צריך להיות בבית האסורים, הריצהו במהירות הבזק מבית האסורים; "ונריצהו מן הבור". וכמו כן, כשתגיע העת לגאולתנו ופדות

נפשנו, לביאת משיח צדקנו, לא נתמהמה אף רגע יותר על הזמן, אלא; "ופתאם יבוא" (מלאכי' ג) ויריצו אותנו במהירות מן הגלות, לארצנו הקדושה, במהרה בימינו. ('הפץ חיים'). ■

עצת המשיח

"אלכה נאשובה אל אישי הראשון כי טוב לי אז מעתה" ('הושע' ב ט)

'בעקבות משיחא הצפא יסגא. היוקר יאמיר. הגפן תתן פריה והיין ביוקר... והאמת תהא נעדרת. נערים פני זקנים ילבינו... בן מנבל אב, בת קמה באמה, כלה בחמתה, אויבי איש אנשי ביתו. פני הדור כפני הכלב. הבן אינו מתביש מאביו. ועל מי יש לנו להשען, על אבינו שבשמים' ('סוטה' ט טו). ונשאלת

השאלה: "מדוע בפרוס הגאולה, יהיה המצב כה גרוע?" ענה המשגיח ממיר הגאון ר' ירוחם זצ"ל; המשיח יבוא ויציע פתרון; 'עבודת ה', תורה ומצוות'. והוא לא יבוא, עד שינוסו כל הפתרונות האחרים ויאכזבו; יש השמים מבטחם בכלכלה; 'הפרושה תכלה מן הכיס' ('סנהדרין' צז). 'היוקר יאמיר. הגפן תתן פריה והיין ביוקר' כל התורות הכלכליות תופרכנה. המעמדות בחברה, הן מבטח. הנימוסים וההליכות, המשפחה,

היא מבטח. והכל יקרוס. וכשיבינו, שאין כל מבטח, יפנו אל המבטח העתיק והאמיתי; "נרדפה את מאהביה ולא תשיג אתם ובקשתם ולא תמצא נאמקה אלכה נאשובה אל אישי הראשון כי טוב לי אז מעתה" ('הושע' ב ט). ואז, רק אז, רק כשהאשפים יאכזבו והפתרונות יקרוסו, רק אז יעלה המסך, יצא אסיר מבור. קץ יושם לחשך. והמשיח יבוא. אז למה לחכות? למה לא להבין מראש, שהגאולה לבדה היא הפתרון! ■

חרון אף

"ניקרא יוסף את אחיו ויפרכם ויגנפם אליהם ויזכר אתם קשות" (בראשית' מב ז)

ואיתא במדרש; "נהם לא הפכהו" שלא ריחמו עליו. אבל יוסף; "נפכם" שריחם עליהם. (תנחומא' ו) ולכאורה תמוה, שאת תחילת הפסוק דרשינן; שיוסף ריחם על אחיו ונהג בהם מנהג אחוה. ובסוף הפסוק כתוב; "ויגנפם ויזכר אתם קשות". ואיך זה עולה בקנה אחד עם רחמנות? ואפשר שביאורו; כמו שאמר פעם הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל, לבחורים

מחו"ל, שבאו ללמוד אצלו. וכשחזרו לביתם, חשש שמא יעזבו את למוד התורה ויתעסקו במסחר. שאל אותם: "דהנה, בפרשה שניה של ק"ש, מזהירה התורה על חרון אף ה' בישראל; "נתקה אף ה' פכם" ('דברים' יא ז) אם יעזבו את התורה וילכו לעבוד אלהים אחרים. והלא ידוע, כי לשון הויה, זו מידת הרחמים. וא"כ, היה צריך להיות כתוב; 'וחרה אך אלקים בכם', ששם זה מורה על מידת הדין? ובאר להם כך; "שכיון שפרשת; "נתקה אף ה' פכם" ('שם' יג) מדברת במצב שבנ"י הם במצב של שמיעה וקיום המצוות באה התורה להזהיר, שאם; "נסתתם ועבדתם"

('שם' טז) לאחר שכבר טעמו טעם התורה ורוצים לעזבה, יכה אותם הקב"ה, מתוך מידת הרחמים, להחזירם למוטב, שלא יאבדו את הטוב שבידם". "כך" אמר להם ר' אליהו: "אתם שטעמתם טעם התורה, אם תעזבוה, יכה ה' בכם, מתוך מידת הרחמים. כלומר; שאם זה מתוך מידת הרחמים, אין הקב"ה ממתין ומצפה, אלא תיכף ומיד עלולים אתם להיענש ובחומרא. וכל זה מתוך רחמנות". ועפ"י ז' אפשר לומר; שיוסף התנכר אליהם ודבר אתם קשות, מתוך רחמנות, כדי לכפר על מכרם בכסף אותו. ואין זה סתירה בפסוק כלל. ('לב שלום') ■

פרשת 'מקץ'

"וַיִּיקַץ פְּרַעְהָ. וַיִּישֶׁן וַיַּחֲלֵם שְׁנִית"

מה ההבדל בין יעקב אבינו לבין פרעה?

הכנה למשיח

שנים ארוכות וימים מעטים

מרומז באחד הפסוקים בפרשת 'מקץ':
"עַל דְּבַר הַפֶּסֶף הַשֶּׁבַע בְּאֶמְתַּחְתֵּינוּ בַּתְּחִלָּה
אֶנְחֶנּוּ מוֹכְאִים" ('בראשית' מג יח).

**"וַהֲנִיחָה שִׁבְעַת פְּרוֹת אֶתְרוֹת עֵלוֹת
אֶתְרֵיהֶן... וַתַּעֲמֶנָּה אֶצֶל הַפְּרוֹת...
וַתֹּאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת"** ('בראשית' מא ג-ד)

כאן מרומזים דברי חכמינו שאמרו;
**'בתחלה קראו "הלף" ולבסוף קראו
"ארכ"ס" ולבסוף קראו "איש" (סוכה' נב).
"נבא הלף לאיש העשיר ונחמל לקחת
מצאנו ומפקרו לעשות לארץ הפא לו נשח
את פכשת האיש הקאש ונעשה לאיש הפא
אליו" (שמואל' ב יב). בתחילה בא היצר
הרע אל האדם כ"הלף" (עובר אורח),
לאחר מכן הוא בא אליו כ"ארכ"ס". ולבסוף
הוא נעשה "איש" (בעל בית) ומושל
בו. שבע הפרות הרעות, הינן סמל כחות
הרע של היצר. ובראשונה הן; "עלות";
קמעה קמעה הן עולות ומתגלות לעתים
רחוקות. לאחר מכן; "ותעמננה אצל";
הן מתדבקות אל האדם כ"ארכ"ס". עד
שלבסוף; "ותאכלנה"; הן בולעות אותו
לחלוטין. (בשם ה'שפת אמת')**

**"אֶתְרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתָהּ אֵת כָּל
זֹאת אֵין נִבּוֹן וְתַכֵּם כְּמוֹד"** ('בראשית'
מא לט)

מסתבר, שגם פרעה הבין כי אדם שיש
בו יראת שמים ודעת אלקים, הנהו; גם
נבון וחכם ומדינאי משובח. ('מענינה של
תורה')

**"וַיִּקְרָא פְּרַעְהָ שֵׁם יוֹסֵף צִפְנָת פַּעֲנָה
וַיִּתֵּן לוֹ אֵת אֶסְנַת בַּת פּוֹטִי פְּרַעֲ פִּתָּן אֵין
לְאִשָּׁה"** ('בראשית' מא מה)

'מפרש הצפונות' (רש"י)
א"כ, היה צריך להקרא 'פענה צפנת'
ברם, יוסף זכה למדרגה עליונה זו של
גילוי צפונות, על שום שהיה מפליג מאד
בצניעות. ומסתיר את צדקותו מעיני

הגאון והצדיק ר' ישראל מאיר
מראדין ה'חפץ חיים' הגיע לגבורות
בתום מלחמת העולם הראשונה.
אולם חרף גילו המופלג, המשיך ה'חפץ
חיים' בפעילות ציבורית ענפה והרבה
לנסוע בקהילות רוסיה ופולין בעניני
הכלל. בנסיעות אלו, לא נטל עמו
ה'חפץ חיים' מטען רב, כי דרכו כל
הימים היה להסתפק במועט שבמועט.
עם זאת, נתנו תלמידיו המובהקים
את דעתם לכך, שלכל מסע מחוץ
לעירו, נוטל עמו הרב, ארגז קטן
ונעול. מפאת כבוד הצדיק, לא העזו
התלמידים והמקורבים לשאול את
רבים הנערץ, מה מכיל הארגז הנעול,
שאין הרב נפרד מאתו בכל נסיעותיו.
אולם, משנפטר ה'חפץ חיים', פתחו
תלמידיו את הארגז ומצאו בו איצטלה
רבנית חדשה, בדומה לזו שנהג הרב
ללבוש בשבתות וימים טובים. אותה
שעה נזכרו התלמידים, שרבים העיר
כמה פעמים בשחותיו, שמן הראוי
לקבל את פני המשיח, בבגדי שבת
מצוחצחים. הבינו אפוא, שכל אימת
שה'חפץ חיים' עזב את ביתו, נתן את
דעתו לאפשרות שיצטרך לקבל את פני
המשיח שיבוא. ומשום כך, דאג שיהא
עמו בקביעות, בגד שבת הולם.

"וַיִּיקַץ פְּרַעְהָ. וַיִּישֶׁן וַיַּחֲלֵם שְׁנִית"
(בראשית' מא ד-ה)

האדמו"ר ר' אהרן מקרלין, אמר
פעם לחסידיו: "צאו וראו מה בין יעקב
לבין פרעה? אצל יעקב אבינו נאמר:
"וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר" ('בראשית'
כח טז) זו דרכם של חסידים ואנשי
מעשה. בשעה שמתעוררים משנתם,
מיד הם מקיימים; "וַיֹּאמֶר"; 'ברכות
התורה', 'ברכות השחר', 'קריאת
שמע', 'תפילה' ו'תלמוד תורה'. אבל
אצל פרעה נאמר: "וַיִּיקַץ פְּרַעְהָ. וַיִּישֶׁן
וַיַּחֲלֵם שְׁנִית", משפקח פרעה את עיניו,
התהפך על צידו והמשיך בשנתו".

בשבת פרשת 'מקץ' הסב הצדיק
ר' מאיר'ל מפרימישילן עם חסידיו
ליד השלחן הערוך כדרכו בקודש.
בתום הסעודה והזמירות, החל ר' מאיר'ל
בהשמעת דברי תורה. ופתח בדברים
הבאים: "המעשה הבא שמעתי מפי אבי
הקדוש, זכותו תגן עלינו. פעם נתעלתה
נשמתו לגנזי מרומים וראה שהביאו לעולם
האמת, איש צעיר לימים. ואחריו השתרך,
אדם זקן ושבע ימים. והנה, נדהם אבי
לשמוע, שכינו את האיש הצעיר; 'זקן'.
ואת הזקן המופלג כינו; 'קטן'. פנה אפוא
לעומדים סביבו ושאל ברוב מבוכה:
"הרי אנו מצויים כאן בעולם האמת; מדוע
תתלוצצו על האנשים האלה, כשאתם פונים
אליהם?" השיבו דרי מעלה לאבי, בזו
הלשון: "האמת היא, שהאיש הצעיר פעל
הרבה בשנותיו המעטות על פני האדמה,
כל יום מחייו, נחשב לו כשנה. לעומת זאת,
מיעט הזקן לפעול בשמונים שנות חייו עלי
אדמות. ולכן אינו נחשב בעינינו, אלא
לילד קטן ומסכן". ר' מאיר'ל השמיע את
דבריו בעינים עצומות, כאילו היה מרחף
בעולמות עליונים. ולאחר שהיה קלה
הוסיף ואמר: "פרשת השבוע מתחילה:
"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים" ('בראשית'
מא א). וכבר אמרו חז"ל; 'כל מקום
שנאמר: "וַיְהִי", אינו אלא לשון צער'
(מגילה י). ואכן; "וַיְהִי" צרה גדולה היא,
כאשר; "מִקֵּץ", בתום חיי האדם מתברר,
שכל שנותיו אינן אלא; "שְׁנָתַיִם יָמִים",
ימים מועטים בלבד".

נשאת ונתת באמונה?

הגר"א מוילנא נהג לעתים להסב עם
הבורות של ת"ת צעירים ולהסיח עמהם
בדברי תורה; באחת הפגישות, פנה אברך
אחד אל הגאון ואמר: "נאמנים עלינו
דברי חז"ל; 'ליכא מידי דלא רמיזי
באוריתא' (תענית' ט). ילמדנו רבנו:
היכן רמוזים בתורה דברי חז"ל; 'בשעה
שמכניסין אדם לדין. אומרים לו:
"נשאת ונתת באמונה"?' ('שבת' לא).
הרהר הגר"א רגע קט. ומיד אורו עיניו
וקרא בהתרגשות: "אכן, מאמר חז"ל זה,

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הבריות. וזהו פירושו הענין; "צִפְנַת", משום שהיה מצפין ומצניע עצמו - "פִּעְנַח", זכה למדרגה זו של גילוי צפונות. ('שפת אמת')

מה הקשר בין הנוכה לחלום פרעה?

חג החנוכה חל תמיד בשבוע שקוראים בו פרשת מקץ; ואמנם אפשר למצוא קשר רעיוני, בין חלום פרעה שבפתח הפרשה, לנס חנוכה; בחלום הראשון של פרעה; אכלו הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאות. ובחלום השני; בלעו השבלים הדקות את שבע השבלים הבריאות והמלאות. כיוצא בכך ארע לישראל בימי מתתיהו החשמונאי ובניו, נגד היונים, כשנמסרו בחסדי ה'; 'גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים'. (שפירי צדק)

רמז לגאולה

למה נקבעה מצות נר חנוכה אצל הפתח? לרמז; כי ימי חנוכה, הם פתח והתחלה לגאולה שתבוא במהרה בימינו. ('שפת אמת')

"פי נחש ונחש איש אֲשֶׁר פִּמְנִי" ('בראשית' מד טו)

הרבי מקוצק זצ"ל היה אומר: "איש אֲשֶׁר פִּמְנִי" - מי שרוצה להדמות אלי ולהקות את מעשי, הריהו; "נחש ונחש". חיקוי הזולת, כמוהו ככישוף.

חקייתנו

בחצרו של הרבי מרדומסק, בעל 'תפארת שלמה', היה חסיד זקן ופקח; פעם הבחין אותו חסיד, באברך פלוני, שהוא מחקה בתפילתו, את תנועותיו של הרבי. נגש אליו ולחש לו לתוך אזנו: "להוי ידוע לך, שאתה ראוי לשחיטה". נבהל האברך ונכנס מהר אל הרבי, לספר לו, את אשר אמר לו החסיד הזקן המפורסם. כששאל הרבי את החסיד לכוונת דבריו, השיב לו החסיד: "בצואת ר' יהודה החסיד נאמר; 'כי תרנגולת הקוראת כמו תרנגול, יש לשחטה. וטעמו של דבר הוא; בשלמא התרנגול, בשעה שצורב לו תחת כנפיו, מוכרח הוא לקרוא. אבל את, התרנגולת, שאין לך צריבה תחת כנפך, מה לך כי תקרא? אין זאת אלא, שאת סתם חקייתני. ולכן, ראויה את לשחיטה". "ממילא" סיים החסיד את דבריו: "אם הרבי מצעק ועושה תנועות בתפילתו, הרי זה משום שצורבת בו ההתלהבות דקדושה. אבל אתה, אברך צעיר, שאין בך כל צריבה. מה לך מצעק ועושה תנועות? אין זאת, אלא שאתה סתם חקיין. ויש לעשות בך, מה שעושים בתרנגולת הקוראת".

מת מצוה של החזון איש

דרכו של מרן ה'חזון איש' זצ"ל, היתה לזרז כל אחד, ללמוד בכל עת מצוא; אך ביותר היה מזרז, ללמוד בשעות שיש בהן רפיון. וספר הרב דוד פרנקל ז"ל, שפעם אחת, בערב שבת חנוכה, אחר תפילת מנחה, פנה אליו ה'חזון איש' ואמר לו: "דוד, בוא ונשב עכשו ללמוד, כי זמן זה, הינו בבחינת; 'מת מצוה', משום שעכשו בני אדם טרודים בהכנת נרות חנוכה והטבתן".

השפעה של בקבוק לתינוק

מלכות יון הרשעה גזרה על ישראל הקדושים; 'כתבו לכם על קרן השור, שאין לכם חלק באלקי ישראל' ('ירושלמי' 'הגיגה' יא). ומפרשים; מדוע בקשה מלכות יון, לכתוב דוקא על קרן השור, דברי בלע וכפירה? כיון שבאותם ימים, היו משקים את התנוקות ע"י קרן השור. והוא היה כעין בקבוק שתיה. רצו היונים להחדיר כפירה בתינוקות, בידעם; ש'אם אין גדיים, אין תישים' ('ילקו' ש' 'אסתר' א). ('דרשות למועדים')

אור רוחני

שואל הרב צדקה זצ"ל: "מדוע לא קבעו, אכילה ושתיה בחנוכה? הרי סוף סוף, גם הגוף היה בסכנה, הרי נלחמו מועטים נגד המרובים. ובחסדי ה' נצחום. אמנם, היו ג"כ גזירות רוחניות. ועליהן עשו זכר, בהדלקת הנרות, אך מדוע לא עשו שום זכר לנצחון, באכילה ושתיה?" ומפרש: "מפני שחששו שמא במשך הזמן ישכח העיקר, שהוא הנס הרוחני. וישאר רק זכר לנס הגופני באכילה ושתיה. והרי עיקר נס חנוכה הוא רוחני, יותר מאשר גשמי. ובכדי שיבינו הכל, כי הרוחניות, היא שדחפה את החשמונאים למלחמה. ובכדי שלא ישכח הדבר, עקרו את החמרי לגמרי ועשו אותו רוחני בלבד, בהדלקת הנרות, כדי שכל אחד ידליק בלבו ובלב אנשי ביתו, את ה'אור הרוחני'. וזוהי מצות חנוכה; 'איש וביתו' ('שבת' כא). ■

חדש!!! DVD ב-10 ש"ח

יצא הדיסק מהפגנת ה-1,000 טמבליזיות שהתקיימה בירושלים עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ניתן להשיג ב'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק טל: 03-6777779

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה **גנזי המלך** דברים הטעונים גניזה

סיבה ומסובב

"קץ שם להשף" (איוב' כח ג)

מבאר בעל ה'בית הלוי'; שבכל דבר בעולם, יש סיבה ומסובב. כלומר; ישנה הסיבה, שגורמת את הדבר. וקיימת התוצאה הנולדת מן הסיבה.

כך ג"כ לגבי יוסף. המדרש אומר: "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם" **הה"ד**: "קץ שם להשף" (איוב' כח ג) **קץ שם ליוסף, כמה יהיה בבית האסורים. כיון שהגיע הקץ; "ופרעה חלם"** (ב"ר' פט א). כלומר; יש כאן

מקום לטעות ולומר; שחלום פרעה, הוא הסיבה שסובבה את הוצאת יוסף מבית האסורים. בא המדרש ומלמדנו; שהקב"ה הועיד מראש את חלום פרעה, להיות האירוע שיגשים את יציאת יוסף מבית הסוהר. ■

בנים

אין לנו רשות להשתמש בהם

'הנרות הללו קדש הם' היה הרב יהודה צדקה זצ"ל דורש בלהט הנפש:

"נרות הקדש שלנו, הם בנינו היקרים. עליהם להיות מקודשים, מקודשים לתורה ולעבודת ה'. **אין לנו רשות להשתמש בהם** לצרכים שלנו, כגון; לרתום אותם

לפרנסת הבית וכדו'. **'אלא לראותם בלבד'**, לראות אותם עוסקים בתורת ה', לגלות את הניצוץ הקדוש הטמון בהם ולהעלות אותו. ■

רמז

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וְהָנָה עַמְדַּת עַל הַקְּאֹר" (בראשית' מא א)

הגאון ר' יוסף בן הרוש זצ"ל מתאפיללת שבמרוקו, כתב בספרו

'אוהל יוסף', לרמז את כל הפסוק על דיני הנזכה, בראשי תיבות; 'ומנהג ישראל ה' ישמרם, מעשה קדושים צדיקים, שמונה נרות תמיד יהיו מזהירים. ידליק משמאל, ימין מזוזה.

ויתקין פתילות רבות עם השמן. חייב להדליק מעומד. וידליק השמש נוסף הוא. עיקר מצוה, ההדלקה. עלינו לברך הלל, יגמור אותו ויזכור רחמיו. ■

לצבור הרחב סופ"ש ששי שבת במלון 'המצודה' בטבריה עם הרב אמנון יצחק שליטי"א

הארוח על בסיס פנסיון מלא.
הרצאות לגברים ונשים.
ופעילות לילדים.

לזכאי ח"י כ"ח ומ"ח כפליים פרטים בטל' 03-6777779

בתאריכים:

שבת פרשת יתרו 10/02/2012 יד'-יח' שבט התשע"ב
שבת פרשת תצוה 02/03/2012 ח'-ט' אדר התשע"ב
חמישי-מוצ"ש פרשת בהעלותך 07-09/06/2012 יז'-יט' סיון התשע"ב

סיולים לקברי צדיקים
עם הרב אמנון יצחק שליטי"א
בתאריכים:

יום שלישי 13/03/2012
יום שלישי 22/05/2012
יום שלישי 17/07/2012
יום שלישי 21/08/2012

לפרטים 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, טל' 03-6777779

לזכאי חיי כפילים
לילה ראשון חינם
לילה שני 500 ש"ח לזוג
אפשרות לילה אחד

נופש חנוכה **במלון "יפה נוף ערד" *****

עם הרב **אמנון יצחק שליט"א**

מיום ראשון עד יום רביעי **1,500** ש"ח לזוג בלבד! 3 לילות 4 ימים

כ"ט כסלו-ב' עבת 25-28/12/11

מדי ערב שמחת חנוכה עם הזמר הכשר **אהרון כהן הי"ו**

- תפילה בהנף החמה 04:30
- הרצאות מהרב יוחאי חנאסב
- רבנית לנשים
- פנסיון מלא
- בריכה
- פעילות לילדים

רישום בטלפון 03-6777779

בס"ד 40,000 באצטדיון רמת-גן

לכל יידי ופעילי שופר היקרים!

בהמשך לכל פעילות ארגונו הקדוש ופעילותו הברוכה של מורנו ורבנו הרב אמנון יצחק שליט"א.

מבשרים אנו לכם שבועז"ה ביום שלישי ד' ניסן תשע"ב 27/נורץ/2012

יתקיים כנס ענק ומיוחד באצטדיון רמת גן

בהשתתפותו של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול הרב אהרון לייב שטיינמן שליט"א

וכן בהשתתפות מורנו ורבנו גדול מחזירי התשובה ומזכה הרבים בדורנו הרב אמנון יצחק שליט"א

פונים אנו אליכם יידיים ופעילים יקרים. בבקשת עזרה וסיוע לאירוע גדול זה בעירכם בכל מה שאפשר:

הפצת חומר, הדבקת מודעות, גיוס תרומות וכדו'...

ובאם רצונכם להיות שותפים בהפקת המפגן העצום של אחדות 'עולם התורה' ו'עולם התשובה'

רכשו מגינת שותפות בסך 1000 ש"ח ליחיד. צלצלו 03-6777779

וזכות קידוש ה' הגדול שיהיה בערב מיוחד זה תגן בעדכם בכריאות איתנה ונהורא מעליא אמן.

צוות ההפקה "שופר"

שופר
ארגון להפצת יהדות
www.shofar.tv

לפרטים נוספים...

'מעוז צור ישועתי'

בעזרת ה' ארגון 'שופר' מזמין
את כל פעיליו וידידיו מכל רחבי הארץ

לשנת חנוכה

עם הרב **אמנון יצחק** שליט"א

את הערב ינעימו זמרים כשרים ביניהם:

ארז יחיאל, אהרון כהן, יצחק אבוהב

במוצאי שבת הקרוב

פרשת 'מקץ' בר חמישי של חנוכה

כח' כסלו 11/דצמ' 24

בשעה 20:00

באולמי 'ארמונות חן' המפוארים

כניסה חופשית

'כיבוד קל' במקום

הכניסה לגברים בלבד